Hälsoobligationer

Hälsoobligationer är ett innovativt sätt att finansiera förebyggande hälsosatsningar. De gör det möjligt för offentliga aktörer, som Region Stockholm, att ta in kapital från privata investerare för att genomföra förebyggande hälsoinsatser.

- Att Region Stockholm ska ha höga ambitioner inom folkhälsoarbetet, med fokus på att förebygga sjukdom innan den uppstår.
- Att Region Stockholm utreder möjligheterna att vidareutveckla och bredda användningen av hälsoobligationer som finansieringsmodell för förebyggande hälsoinsatser inom fler relevanta sjukdomsområden.

Vad är en hälsoobligation?

Det som skiljer hälsoobligationen från traditionell finansiering är att investerarens avkastning är villkorad och resultatbaserad. Ränta eller återbetalning utgår med andra ord endast om projektet uppnår fördefinierade mål, kopplade till förbättrade hälsoutfall hos målgruppen.

Modellen innebär att risken för resultatet delas mellan offentlig och privat sektor, samtidigt som den skapar ett kraftfullt incitament för att fokusera på effektiva och mätbara insatser som förbättrar befolkningens hälsa på lång sikt.

Region Stockholms pilotprojekt mot typ 2-diabetes

Genom initiativ från Liberalerna genomför Region Stockholm sedan 2021 ett femårigt pilotprojekt med hälsoobligation. Målet är att minska risken för typ 2-diabetes hos 50–60-åringar i riskzonen. Projektet omfattar 925 deltagare som får personligt stöd kring kost, motion, sömn och stresshantering. Deltagarna får även ett ”hälsosaldo” för att köpa hälsotjänster och produkter.

Finansieringen av projektet sker genom en hälsoobligation på 30 miljoner kronor, där pensionsbolaget Skandia är investerare och SEB fungerar som finansiell rådgivare och arrangör. Obligationen har en löptid på fem år och avkastningen för investeraren är beroende av projektets framgång, mätt genom deltagarnas långtidsblodsockervärden (HbA1c). Om projektet lyckas minska deltagarnas risk för typ 2-diabetes, erhåller investeraren en positiv avkastning; om målen inte uppnås, kan avkastningen bli lägre eller utebli helt.

LOVANDE RESULTAT – HÄLFTEN INTE LÄNGRE I RISKZONEN

Den senaste utvärderingen, gjord 2023, visar lovande resultat. Drygt hälften av deltagarna som testade sitt blodsocker efter 24 månader var inte längre i riskzonen för typ 2-diabetes. Det tyder på att hälsoobligationer kan vara ett effektivt sätt att finansiera förebyggande insatser som både förbättrar individers hälsa och har potential att minska framtida vårdkostnader.

Pilotprojektet avslutas 2025 och kommer därefter att utvärderas i sin helhet.

Läs mer: Förebyggande projekt för att minska risken för diabetes typ 2 – Region Stockholm

Liberalerna vill utveckla hälsoobligationer

Liberalerna i Region Stockholm anser att hälsoobligationer bör användas inom fler områden. Satsningen mot typ 2-diabetes har visat att modellen fungerar. Därför vill vi att arbetet utvidgas till fler relevanta områden, såsom obesitas, högt blodtryck, osteoporos och astma/KOL.

Genom att använda hälsoobligationer smart kan vi förbättra folkhälsan, minska framtida vårdbehov och säkra kostnadseffektiva investeringar med fokus på långsiktiga resultat.

Publicerad: 16 juni 2025